

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ
ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ
ΕΛΛΗΝΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΙ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Ταχ. Διεύθυνση: Λεωφ. Συγγρού 185 & Σάρδεων 2, 171 21 Ν. Σμύρνη
Ιστοσελίδα: www.elidek.gr
Τμήμα Διοικητικών Υπηρεσιών
Πληροφορίες: Χριστίνα Κούρτη
Τηλ. Επικ.: 210 6412410, 420
Ηλ. Διεύθυνση: info@elidek.gr, communication@elidek.gr

Αθήνα, 22 Μαρτίου 2021

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

**Διαδικτυακή Ημερίδα του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας & Καινοτομίας με θέμα
«ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. – Ένας ανεξάρτητος πυλώνας στήριξης της ελεύθερης έρευνας: τέσσερα χρόνια
λειτουργίας»**

Με αφορμή τη λήξη της θητείας του Επιστημονικού του Συμβουλίου, το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.) διοργανώνει διαδικτυακή ημερίδα με τίτλο «ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.–Ένας ανεξάρτητος πυλώνας στήριξης της ελεύθερης έρευνας: τέσσερα χρόνια λειτουργίας», τη **Δευτέρα 29 Μαρτίου 2021** και ώρα **16:00-19:00**.

Σκοπός της ημερίδας είναι η ανάδειξη του ανεξάρτητου χαρακτήρα και των σκοπών του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. καθώς και του έργου που επιτελέστηκε κατά τη διάρκεια των τεσσάρων χρόνων λειτουργίας του.

Στο «ψηφιακό τραπέζι» της ημερίδας θα συμμετέχουν τα εννέα μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου αντιπροσωπεύοντας τις επιστημονικές περιοχές που θεραπεύουν καθώς και τρεις διακεκριμένοι επιστήμονες προκειμένου να καταθέσουν την επιστημονική τους άποψη και το όραμά τους για την επιστήμη και ειδικότερα: ο Πρόεδρος του Εθνικού Συμβουλίου Έρευνας, Τεχνολογίας και Καινοτομίας (ΕΣΕΤΕΚ), Ομότιμος Καθηγητής Κυτταρικής Βιολογίας στο Πανεπιστήμιο Harvard, Κολλέγιο Γαλλίας και Πρόεδρος Fondation Santé, κ. Σπύρος Αρταβάνης-Τσάκωνας, η Καθηγήτρια Κοινωνικής Ανθρωπολογίας και Πολιτισμικής Θεωρίας στο Πάντειο Πανεπιστήμιο Κοινωνικών και Πολιτικών Επιστημών, κα Αθηνά Αθανασίου και ο Ανώτερος Αναπληρωτής Κοσμήτορας Έρευνας, Αναπληρωτής Διευθυντής του Texas A&M Engineering Experiment Station (TEES), Αναπληρωτής Αντιπρύτανης Έρευνας και Διακεκριμένος Καθηγητής του Πανεπιστημίου του Texas A&M, των Η.Π.Α., κ. Δημήτρης Λαγούδας.

Την εκδήλωση θα πλαισιώσει η προβολή δύο ταινιών, με τίτλο «ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.: Έργα και Ημέραι» και «Εξ όνυχος: Ελεύθερη έρευνα στην Επιστήμη για την Κοινωνία», στο οποίο μεταξύ άλλων θα παρουσιαστούν χρηματοδοτούμενα έργα δράσεων του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

Την εκδήλωση θα χαιρετήσουν με εναρκτήριες ομιλίες ο Υφυπουργός Ανάπτυξης & Επενδύσεων, αρμόδιος για θέματα Έρευνας & Καινοτομίας κ. **Χρίστος Δήμας**, ο Γενικός Γραμματέας Έρευνας και Καινοτομίας (ΓΓΕΚ), κ. **Αθανάσιος Κυριαζής**, ο πρώην Αναπληρωτής Υπουργός Έρευνας & Καινοτομίας, ΥΠΠΕΘ, κ. **Κώστας Φωτάκης** και η πρώην Γενική Γραμματέας Έρευνας και Τεχνολογίας (ΓΓΕΤ), κα **Πατρίτσια Κυπριανίδου**.

Η ημερίδα θα ολοκληρωθεί με διάλογο και διατύπωση συμπερασμάτων καθώς και ερωταπαντήσεις σε ζωντανή μετάδοση.

Στο πλαίσιο της ημερίδας τα μέλη του Επιστημονικού Συμβουλίου προέβησαν στις ακόλουθες δηλώσεις:

Ξενοφών Βερούκιος, Πρόεδρος Επιστημονικού Συμβουλίου ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

«Τέσσερα χρόνια ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.: Αναφορά στην ερευνητική κοινότητα»

Η δημιουργία του Ελληνικού Ιδρύματος Έρευνας και Καινοτομίας (ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.) πριν από τέσσερα χρόνια, άλλαξε ουσιαστικά τον χάρτη της έρευνας στη χώρα μας: Δημιουργήθηκαν οι προϋποθέσεις για όσο το δυνατόν πιο αντικειμενική αξιολόγηση ερευνητικών προτάσεων, δόθηκε η ευκαιρία σε νέους επιστήμονες να αναπτύξουν ανεξάρτητες ερευνητικές ομάδες σε Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα, χρηματοδοτήθηκε η έρευνα περιέργειας χωρίς περιορισμούς, χρηματοδοτήθηκε έρευνα σε ανθρωπιστικές και κοινωνικές επιστήμες και γνωστοποιήθηκε ετήσιο και μακροχρόνιο πρόγραμμα προκήρυξης ερευνητικών έργων το οποίο τηρείται με σεβασμό. Παράλληλα με την προώθηση ερευνητικών δράσεων, αυτά τα χρόνια το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. δημιούργησε τον ίδιο τον φορέα του εκ του μηδενός, και είναι σήμερα σε θέση να ανταποκρίνεται με επιτυχία στο έργο του. Η ολοκλήρωση της θητείας του πρώτου Επιστημονικού Συμβουλίου του Ιδρύματος είναι μία καλή ευκαιρία να υποβάλουμε την αναφορά μας, αφ' ενός μεν στην ερευνητική κοινότητα, αφ' ετέρου δε στην κοινωνία η οποία, κάτω από αντίξοες συνθήκες στηρίζει οικονομικά το εγχείρημα.

Ξένια Χρυσόχου, Καθηγήτρια Κοινωνικής και Πολιτικής Ψυχολογίας, Πάντειο Πανεπιστήμιο, Αντιπρόεδρος Επιστημονικού Συμβουλίου ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

«ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.: Μια ευκαιρία για την ελεύθερη έρευνα στις κοινωνικές επιστήμες που δεν χάθηκε»

Στην Ελλάδα δεν υπήρχε χρηματοδότηση της ελεύθερης έρευνας στις κοινωνικές επιστήμες. Αυτό άλλαξε με το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. που έδωσε τη δυνατότητα να εκδηλωθεί το ερευνητικό δυναμικό των κοινωνικών επιστημών. Η παρέμβαση θα δείξει ότι η ευκαιρία δεν χάθηκε και ότι υπάρχει μέλλον για τις κοινωνικές επιστήμες στη χώρα. Υποστηρίχθηκαν οι κλάδοι της κοινωνικής ανθρωπολογίας, της οικονομίας, της εκπαίδευσης, της ψυχολογίας, της κοινωνιολογίας, των πολιτικών επιστημών, της νομικής, της κοινωνικής γεωγραφίας και της επικοινωνίας. Χρηματοδοτήθηκαν μεγάλες υποδομές: μετά από χρόνια απουσίας η Ελλάδα συμμετέχει ξανά στην Ευρωπαϊκή Κοινωνική Έρευνα (ESS) και απέκτησε πρόσβαση σε σημαντική βάση δεδομένων στην οικονομία. Τέλος το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. καινοτόμησε στηρίζοντας την κυκλική και κοινωνική και αλληλέγγυα οικονομία, εκπαιδευτικούς κόμβους με κοινωνικό περιεχόμενο και τις κοινωνικές συνέπειες της Covid-19.

Κωνσταντίνος Γαλιώτης, Καθηγητής, Τμήμα Χημικών Μηχανικών, Πανεπιστήμιο Πατρών, Συνεργαζόμενο μέλος ΔΕΠ του ΙΤΕ/ΙΕΧΜΗ

«Φιλοσοφία αξιολόγησης προτάσεων υποβληθεισών προς χρηματοδότηση στο ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.»

Μετά από 4 χρόνια λειτουργίας του, το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. έχει πια καταξιωθεί στην επιστημονική κοινότητα ως ο μοναδικός πυλώνας ελεύθερης έρευνας στη χώρα μας. Στην επιτροπή που επεξεργάστηκε τις αρχές λειτουργίας του Ιδρύματος συμμετείχε ο αείμνηστος Θοδωρής Παπάζογλου ανώτατο στέλεχος του European Research Council (ERC) ο οποίος είχε επίσης συμμετάσχει στη δημιουργία και οργάνωση του ERC ως σύμβουλος του Φώτη Καφάτου, πρώτου πρόεδρου του ERC. Από τα ως άνω ιστορικά στοιχεία καθίσταται πασιφανές ότι το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. έχει σχεδιαστεί στα πρότυπα του ERC. Στην ομιλία μου θα προσπαθήσω να ορίσω την έννοια της ελεύθερης έρευνας και πώς διαφοροποιείται από την έννοια της σταδιακής (incremental) έρευνας. Θα αναφερθώ επίσης στη φιλοσοφία που διαπνέει την αξιολόγηση των ερευνητικών προτάσεων δυο φάσεων και στα καινοτόμα στοιχεία που αναζητούμε στις προτάσεις Φυσικών Επιστημών.

Γιάννης Εμίρης, Καθηγητής Θεωρητικής Πληροφορικής, Τμήμα Πληροφορικής και Τηλεπικοινωνιών, Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών, εκλεγμένος Πρόεδρος Ερευνητικού Κέντρου «Αθηνά»

«Έρευνα αιχμής στην Πληροφορική και τα Μαθηματικά»

Τα έργα που χρηματοδοτούνται στα μαθηματικά και την πληροφορική καλύπτουν ολόκληρο το φάσμα της περιοχής, από την άλγεβρα, τη γεωμετρία και την ανάλυση, περνώντας από τα υπολογιστικά μαθηματικά και τη στατιστική μέχρι την επεξεργασία σήματος και δεδομένων, την τεχνητή νοημοσύνη, την τεχνολογία λογισμικού, και τα πληροφοριακά συστήματα. Πρόκειται για τομείς αιχμής της σύγχρονης έρευνας, που περιέχουν ένα ισχυρό συστατικό βασικής έρευνας, αλλά συγχρόνως διαθέτουν συχνά ισχυρό αντίκτυπο στην καινοτομία και την τεχνολογία. Το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. κέρδισε μια μοναδική θέση στο ερευνητικό μας οικοσύστημα ως πυλώνας στήριξης έργων υψηλού επιπέδου, χάρη στην έμφαση που δόθηκε στη διαδικασία αξιολόγησης και μιας προσέγγισης που, ενώ κατά κύριο λόγο ανοίγεται σε όλες τις θεματικές επιλογές (bottom up), συγχρόνως παρέχει κρίσιμες ενισχύσεις σε στοχευμένες εμβληματικές δράσεις.

Νικόλαος Μουσιόπουλος, Καθηγητής Μετάδοσης Θερμότητας και Περιβαλλοντικής Μηχανικής, Τμήμα Μηχανολόγων Μηχανικών, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Τακτικό Μέλος της Γερμανικής Ακαδημίας Επιστημών Leopoldina

«Έρευνα στις Επιστήμες Μηχανικού για την επίτευξη των Στόχων της Βιώσιμης Ανάπτυξης»

Ήδη στα πρώτα χρόνια της λειτουργίας του το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. χρηματοδοτεί πολλά σημαντικά ερευνητικά έργα στη θεματική περιοχή των Επιστημών Μηχανικού και Τεχνολογίας. Αρκετά από αυτά σχετίζονται άμεσα με διάφορους Στόχους Βιώσιμης Ανάπτυξης. Τους συνολικά 17 στόχους αυτούς υιοθέτησε το 2015 η Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών αποβλέποντας, μεταξύ των άλλων, στην προαγωγή της ευημερίας, την εξάλειψη της φτώχειας και τη δίκαιη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, με χρονικό ορίζοντα το 2030. Σε όλον τον κόσμο πολλά Ερευνητικά Κέντρα και Πανεπιστήμια (στην Ελλάδα π.χ. το Α.Π.Θ.) δεσμεύθηκαν για την υλοποίηση των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης μέσα από μια σειρά δράσεων, με αιχμή του δόρατος την ενσωμάτωσή τους στα ερευνητικά έργα. Διαφαίνεται ότι αυτό αποτελεί μια πρώτης τάξεως ευκαιρία για την περαιτέρω διεύρυνση της διεθνούς συνεργασίας στην Έρευνα και την Καινοτομία.

Κωνσταντίνος Μπυλιαδέρης, Ομότιμος Καθηγητής Επιστήμης και Τεχνολογίας Τροφίμων, Τμήμα Γεωπονίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης

«ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.: Ενίσχυση της έρευνας στις Γεωπονικές Επιστήμες - Τρόφιμα»

Ο αγροτοδιατροφικός τομέας αποτελεί βασικό πυλώνα της ελληνικής οικονομίας και της οικονομίας της ΕΕ. Για την αύξηση της παραγωγικότητας, τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των αγροτικών προϊόντων, τη μείωση των αρνητικών επιδράσεων στο περιβάλλον, την ικανοποίηση απαιτήσεων της αγοράς για επαρκή, ποιοτικά, ασφαλή και εξειδικευμένα προϊόντα με ιδιαίτερα διατροφικά χαρακτηριστικά, είναι αναγκαία η ανάπτυξη και εφαρμογή προηγμένων τεχνολογιών στον πρωτογενή τομέα, τη μεταποίηση και τον τριτογενή τομέα. Επιπλέον αντικείμενα έρευνας αποτελούν η ανάδειξη της ιδιαιτερότητας (ποιότητας) προϊόντων από ελληνικές ποικιλίες ή αυτόχθονες φυλές αγροτικών ζώων, η βελτιστοποίηση των διεργασιών παραγωγής και η ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων με προστιθέμενη αξία. Το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. στην τετραετή λειτουργία του υποστηρίζει με χρηματοδότηση διάφορα ερευνητικά έργα στις «Γεωπονικές Επιστήμες-Τρόφιμα» που αποσκοπούν στη δημιουργία νέας γνώσης και συμβολή στη βιώσιμη ανάπτυξη, την καινοτομία και την αειφορία ως προσέγγιση των παραπάνω στόχων.

Στυλιανός Νεοφυτίδης, Διευθυντής Ερευνών, Επικεφαλής του Εργαστηρίου Ηλεκτροχημείας και Ηλεκτροχημικής Μηχανικής, Ινστιτούτο Επιστημών Χημικής Μηχανικής, ΙΤΕ/ΙΕΧΜΗ

«Η βαθιά γνώση του περιβάλλοντος και των ενεργειακών και περιβαλλοντικών τεχνολογιών προϋπόθεση για την αιεφόρο ανάπτυξη»

Η επιστημονική περιοχή «ΕΠ8: Περιβάλλον και Ενέργεια» προσπαθεί να προσδώσει έναν ολιστικό χαρακτήρα στη γνωσιολογία του περιβάλλοντος και της αιεφόρου πραγμάτωσης και εξέλιξης των ανθρώπινων δραστηριοτήτων οι οποίες σε σημαντικό βαθμό αποτυπώνονται σήμερα στην υπέρμετρη κατανάλωση ενεργειακών, υδάτινων και βιολογικών πόρων. Έτσι η χρηματοδότηση της ΕΠ8 σκοπεύει στην επίγνωση της βίοςφαιρας και των διεργασιών της και την επίδραση των τεχνολογιών που επηρεάζουν την ισορροπία και την εξέλιξη των οικοσυστημάτων και των ανθρώπινων δραστηριοτήτων, στοχεύοντας σε τεχνολογίες παραγωγής ενέργειας, διαχείρισης υδάτων και δικτύων και προστασίας των οικοσυστημάτων με όραμα την Εξασφάλιση της αιεφόρου εξέλιξης των ανθρώπινων κοινωνιών σε ένα ισορροπημένο οικοσύστημα. Η χρηματοδότηση της ΕΠ8 επιτυγχάνεται με αυτόν τον συντονισμένο τρόπο για πρώτη φορά στην Ελλάδα στα πλαίσια του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

Αντώνης Ρεγκάκος, Καθηγητής Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας, Τμήμα Φιλολογίας, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, Αντιπρόεδρος Ακαδημίας Αθηνών

«Ενισχύοντας την Έρευνα στις Ανθρωπιστικές Επιστήμες και Τέχνες»

Κατά τα τελευταία χρόνια στην Ελλάδα και διεθνώς, όλο και συχνότερα γίνεται λόγος για την κρίση στις ανθρωπιστικές επιστήμες και στις τέχνες, μια κρίση που απορρέει εν μέρει από την αντιμετώπιση αυτών των επιστημών ως μη παραγωγικών και αποδοτικών και καταλήγει εντέλει στην υποβάθμισή τους, διογκώνοντας το έλλειμμα ανθρωπιστικής και καλλιτεχνικής παιδείας της χώρας. Το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. μέσα στα 4 χρόνια λειτουργίας του πέτυχε να λειτουργήσει ανασχετικά, ως μία σημαντική ασπίδα προστασίας και ενίσχυσης των Ανθρωπιστικών Επιστημών και Τεχνών, καθώς μέσα από τις Δράσεις του κατέστη δυνατό να χρηματοδοτηθούν άριστα ερευνητικά έργα υψηλής ποιότητας και πρωτοτυπίας, αντιπροσωπευτικά όλων των γνωστικών πεδίων των συγκεκριμένων επιστημονικών περιοχών.

Χαράλαμπος Σαββάκης, Ομότιμος Καθηγητής Μοριακής/Κυτταρικής Βιολογίας και Γενετικής, Ιατρική Σχολή, Πανεπιστήμιο Κρήτης

«Έρευνα και Καινοτομία στις Βιοεπιστήμες και στην Ιατρική: Τι χρηματοδοτεί το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.;;»

Το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. επιλέγει, με μόνο κριτήριο την ποιότητα, έναν σχετικά μικρό αριθμό από τις προτάσεις που υποβάλλονται στη Θεματική Περιοχή «Επιστήμες Ζωής (Ιατρική και Επιστήμες Υγείας)». Η αξιολόγηση των προτάσεων από τις Θεματικές Επιτροπές είναι δύσκολη και συχνά επώδυνη. Δύσκολη γιατί η Θεματική Περιοχή καλύπτει πολλά διαφορετικά πεδία βασικής και εφαρμοσμένης έρευνας: από τη μοριακή/κυτταρική βιολογία & γενετική μέχρι τις εφαρμοσμένες ιατρικές τεχνολογίες και την οικολογία. Επώδυνη γιατί, αναγκαία, απορρίπτονται αρκετές καλές προτάσεις. Θα συζητήσω τη φιλοσοφία της αξιολόγησης όσον αφορά τις συνιστώσες έρευνας και καινοτομίας του προτεινόμενου έργου. Πώς αξιολογούνται καινοτόμες προτάσεις με αντικείμενο την ανάπτυξη προϊόντων ή/και υπηρεσιών που μπορεί μεν να έχουν σημαντικό πρακτικό αντίκτυπο (λ.χ. στην ιατρική διάγνωση) αλλά δεν έχουν ερευνητικό αντικείμενο (π.χ. έλεγχος επιστημονικής υπόθεσης);

Σχετικά με το ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ.

Το Ελληνικό Ίδρυμα Έρευνας & Καινοτομίας δημιουργήθηκε (Ν. 4429/2016) από τη ζωτική ανάγκη υποστήριξης των Ελλήνων και Ελληνίδων Επιστημόνων. Αποτελεί Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου, εποπτευόμενο από το Υπουργείο Ανάπτυξης και Επενδύσεων. Σκοπός του ΕΛ.ΙΔ.Ε.Κ. είναι η προαγωγή της έρευνας και της καινοτομίας στη χώρα και ειδικότερα η αξιολόγηση και χρηματοδότηση της ελεύθερης έρευνας, δηλαδή των ερευνητικών

δραστηριοτήτων, των ερευνητικών υποδομών και των τεχνολογικών εφαρμογών τους, που προκύπτουν από επιστημονική περιέργεια, χωρίς θεματικούς αποκλεισμούς ή γεωγραφικούς περιορισμούς με μοναδικό κριτήριο την επιστημονική ποιότητα και αριστεία.

